

POSKYTOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB BEZ OPRÁVNĚNÍ

role registrovaných sociálních služeb

Poskytovatelé registrovaných soc. služeb jsou významnými aktéry na poli boje s neregistrovanými soc. službami:

- ✓ ve snaze **ochránit osoby před riziky soc. služeb poskytovaných bez oprávnění** a v úsilí hájit **práva a oprávněné zájmy osob v nepříznivé soc. situaci;**
- ✓ **za účelem zajištění rovných podmínek pro všechny poskytovatele soc. služeb** (není přípustné, aby tatáž činnost byla realizována v různých režimech – na základě registrace s povinnostmi a možností inspekce a kontrol – a naproti tomu bez registrace s absencí povinností a regulativů).

role registrovaných sociálních služeb

Poskytovatelé registrovaných sociálních služeb mohou (a KÚ Olomouckého kraje uvítá tuto pomoc):

- podávat **podněty krajskému úřadu** v případě podezření na poskytování soc. služby bez oprávnění (na základě znalosti lokality, díky zkušenostem klientů, v souvislosti s tím, že poskytovatel dochází do objektu jako poskytovatel zdravotní služby aj.) + **zprostředkovat zdroje podkladů pro KÚ** a možnost kontaktovat osoby, které mohou poskytnout cenná svědectví pro objasnění činnosti;
- **edukovat zájemce či uživatele neregistr. soc. služeb** – poučení o rizicích neregistrované sociální služby;
- **zajistit registrovanou soc. službu či pomoci při jejím zprostředkování** (zejména při náhlém ukončení činnosti neregistrované soc. služby).

oprávnění k poskytování soc. služby a přešupek/trestný čin

- **sociální služby lze poskytovat jen na základě oprávnění (rozhodnutí o registraci) - § 78 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (účinný od 1. 1. 2007);**
- **jinak se jedná o přešupek (§ 107 odst. 1 zákona o soc. službách) – pokuta do 2 milionů Kč (§ 107 odst. 5 písm. f) zákona o soc. službách);**
- může jít i o **trestný čin** – hospodářské i obecné kriminality.

účel registrace

➤ **ochrana nejzranitelnějších osob** (senioři, osoby zdravotně postižené...) a **garance rozsahu, kvality péče i stropu úhrad**

- stejné stanovisko je vyjádřeno i v rozsudku Nejvyššího správního soudu (rozsudek z 31. 7. 2017, č. j. 2 Ads 97/2017 – 35): „**Registrace soc. služby není na úrovni pouhé evidence žadatele, neboť její podmínky jsou velmi přísně vymezeny v § 79 zákona o soc. službách, přičemž zahrnují materiální, technické, hygienické, personální a jiné požadavky,...**“;

zrušení registrace a zajištění návazné služby

- žádost o zrušení registrace musí poskytovatel podat **nejméně 3 měsíce přede dnem ukončení činnosti** (§ 82 odst. 3 písm. d) zákona o soc. službách) + KÚ může registraci zrušit i z moci úřední při neplnění podmínek;
- riziko pro klienta neregistrované služby – ohrožení života a zdraví a zajištění potřeb klienta (výpovědní lhůty a důvody nejsou buď stanoveny, nebo nejsou dostatečné + neregistrovaná soc. služba nemá povinnost zajistit návaznou službu)

jak poznat neregistrovanou pobyt. službu soc. péče: obcházení registrace soc. služby x asistent sociální péče

- institut asistenta sociální péče je terénní činností, má umožnit, aby osoba, která potřebuje péči, zůstala doma (stanovisko KÚ, MPSV i Veřejného ochránce práv)

X v rozporu s tím: nelegální poskytování pobytové soc. služby tak, že dojde k sestěhování osob ke společnému užívání domu či bytu (na základě smluv o ubytování – nájemních, podnájemních ad.) a zajištění péče asistenty sociální péče v kolektivním bydlení;

- není rozhodné, že tyto smlouvy (o ubytování a o péči) mohou být formálně správné, „legální“ (v souladu se soukromým právem), protože využitím (zneužitím) těchto legálních institutů dochází k obcházení veřejného práva – výslovného zákazu poskytovat sociální službu bez registrace.

I kvalitní neregistrovaná soc. služba je nelegální.

MPSV o institutu asistenta sociální péče

Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR na svém webu (<https://www.mpsv.cz/web/cz/asistent-socialni-pece>) pojednává o asistentu sociální péče takto:

„Cílem zavedení tohoto institutu je především zajistit dostupnost potřebné pomoci v oblastech s málo dostupnými sociálními službami terénního charakteru a současně umožnit lidem, kteří vyžadují pomoc jiné fyzické osoby, aby mohli i nadále zůstat ve svém přirozeném domácím prostředí bez nutnosti využívat pobytových zařízení sociálních služeb“.

Veřejný ochránce práv o institutu asistenta sociální péče

Již bývalá Veřejná ochránkyně práv Mgr. Anna Šabatová, Ph.D. uvádí na str. 26 dokumentu „Ubytovací zařízení poskytující péči bez oprávnění“ (dostupném na webu: https://www.ochrance.cz/fileadmin/user_upload/ochrana_osob/ZARIZENI/Socialni_sluzby/SZ-Neregistrovana_web.pdf):

„Považuji za nutné zdůraznit, že **asistent sociální péče je institut, který má umožnit poskytování pomoci a péče v přirozeném sociálním prostředí klienta (typicky u něj doma), nikoliv nahrazovat personál v pobytovém zařízení sociálních služeb.** ... Jsem přesvědčena, že zřejmým účelem zavedení asistenta sociální péče v zařízeních je pouze snaha obejít požadavek registrace sociální služby... a fungovat mimo systém sociálních služeb“.

kompetence KÚ a dalších subjektů v potírání neregistrovaných soc. služeb

- § 82b zákona o soc. službách

„Registrující orgán (krajský úřad) je oprávněn provádět **kontrolu** i u fyzických a právnických osob, kterým nebylo vydáno rozhodnutí o registraci, nasvědčují-li skutečnosti tomu, že u těchto osob jsou poskytovány sociální služby bez oprávnění k jejich poskytování.“ → **řízení o přestupku** (pokuta - bohužel není možné dát zákaz činnosti) → **trestní řízení**

- ÚP - zánik nároku na PnP dle § 7 odst. 2 zákona o soc. službách: „Nárok na příspěvek má osoba... pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče uvedený v § 83 nebo **poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru** poskytovatelů sociálních služeb podle § 85 odst. 1, nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu;...“

zdroje pomoci, pokud osoba potřebuje soc. službu

veřejný registr

- **soc. služby, které mají oprávnění k poskytování (rozhodnutí o registraci)**, jsou uvedeny ve veřejném registru:

<https://iregistr.mpsv.cz>

- **pozor registr na webu <https://www.mpsv.cz/web/cz/registr-poskytovatelu-sluzeb> není zcela funkční, nepoužívat!**;

rozcestník příspěvkových organizací OK v soc. oblasti

- **registrované sociální služby příspěvkových organizací OK** jsou uvedeny rovněž zde: <https://www.domovyok.cz/>

Nedoporučuje se vyhledávat přes prohlížeč, za sociální službu se může vydávat neregistrovaná služba.

zdroje pomoci, pokud osoba potřebuje soc. službu

Občan i instituce se mohou obrátit na:

obecní úřad obce s rozšířenou působností

§ 92 písm. d) zákona o soc. službách – „na území svého správního obvodu koordinuje poskytování sociálních služeb a **realizuje činnosti sociální práce** vedoucí k řešení nepříznivé sociální situace a k sociálnímu začleňování osob; **při tom spolupracuje s krajskou pobočkou Úřadu práce a krajským úřadem.**“

zdroje pomoci, pokud osoba potřebuje soc. službu

obecní úřad obce s rozšířenou působností

§ 92 písm. a) zákona o soc. službách – „**zajišťuje osobě, které není poskytována sociální služba, a je v takové situaci, kdy neposkytnutí okamžité pomoci by ohrozilo její život nebo zdraví, poskytnutí sociální služby nebo jiné formy pomoci, a to v nezbytném rozsahu; místní příslušnost se řídí místem trvalého nebo hlášeného pobytu osoby.**“

Děkujeme za pozornost.